

Täysistunto

Tiistai 1.9.2020 klo 14.01—17.06

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi väliaikaisesta epidemiakorvauksesta ja toimeentulotuesta annetun lain 11 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 105/2020 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Anu Vehviläinen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 45 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja.

Keskustelu

14.05 Sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Oikein hyvää alkanutta syysistuntokautta! [Vasemmalta: Samoin!]

Arvoisa puhemies! Tässä esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki väliaikaisesta epidemiakorvauksesta. Lailla tuettaisiin yhteiskunnassa taloudellisesti heikoimmassa asemassa olevia henkilöitä ja perheitä tilanteessa, jossa covid-19-epidemiasta johtuvat rajoitustoimet ovat aiheuttaneet ylimääräisiä kustannuksia.

Vuoden 2020 alussa käynnistyneen uuden koronaviruksen aiheuttaman covid-19-tartuntatautiepidemian johdosta on jouduttu rajoittamaan ihmisten kokoontumisia ja monia yhteiskunnan toimintoja lainsäädännön ja suositusten avulla. Toimenpiteillä pyrittiin väestön terveyden ja terveydenhuollon toimintakyvyn varmistamiseen. Erilaisilla rajoituksilla on kuitenkin ollut myös haitallisia sosiaalisia ja taloudellisia vaikutuksia. Lapsiperheissä varhaiskasvatusta, koulutusta ja opiskelua koskevat rajoitukset aiheuttivat lisäkustannuksia muun muassa lasten ruokaillessa kotona hoitopaikan tai koulun sijasta. Myös muut rajoitustoimet ja toimintojen rajoittamiset, kuten julkisen liikenteen vähentäminen, aiheuttivat lisäkustannuksia, ja näiden kustannusten voidaan katsoa olevan merkittäviä kaikkein pienituloisimmille henkilöille ja perheille.

Hallituksen esityksen valmistelun yhteydessä tiedusteltiin SOSTEn, Suomen sosiaali ja terveys ry:n, kokemuksia ja tietoja koronakriisin vaikutuksista taloudellisesti heikoimmassa asemassa oleviin ihmisiin. SOSTE toteaa, että vähimmäisturvan varassa elävien tulotaso on niin matala, että joustoa ylimääräisiin kuluihin ei juurikaan ole. Kauppojen kotiin-kuljetuspalvelut ovat myös kalliita pienituloisille. SOSTE katsoo, että ihmisten toimeentuloa kannattaa tukea, jotta he eivät turvautuisi kalliisiin pikavippeihin selvittääkseen arjen kuluista. Takuusäätiöstä saatujen tietojen mukaan toukokuussa 2020 säätiöön tuli ennätysmäärä takaushakemuksia.

Syksyllä on tarkoitus antaa lisätalousarvio, jossa etuuteen varataan 60 miljoonan euron määräraha.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2020 vp

Tukeen olisi oikeus henkilöllä tai perheellä, joka on saanut toimeentulotuesta annetun lain 7 §:n mukaista perustoimeentulotukea ajalla 1.3.—31.7.2020 ja lisäksi saa perustoimeentulotukea maksukuukautta edeltävänä kuukautena. Tuen maksaminen siis perustuisi rajoitustoimien aikaiseen tilanteeseen, ja sitä maksettaisiin syksyllä henkilöille, jotka edelleen ovat perustoimeentulotuen piirissä. Tukea maksettaisiin syys-, loka-, marras- ja joulukuussa 2020. Tuen määrä olisi 75 euroa henkilöä kohti kuukaudessa, ja tuki olisi veroton. Tuki olisi kulukorvaustyyppinen ja käyttäytyisi kuin toimeentulotuki suhteessa muihin etuuksiin, eikä sitä otettaisi tulona huomioon etuudensaajan muita etuuksia tai toimeentulotukea määrättäessä.

Samalla toimeentulotukea koskevaa lakia muutetaan väliaikaisesti, jotta toimeentulotukea myönnettäessä ei otettaisi huomioon kyseistä epidemiakorvausta.

Tuen toimeenpanosta vastaisi Kansaneläkelaitos. Sitä ei tarvitsisi erikseen hakea, vaan Kansaneläkelaitos tutkisi tuen saamisen edellytykset, myöntäisi ja tekisi päätöksen etuudesta hallussaan olevien tietojen perusteella. — Kiitos.

14.09 Paavo Arhinmäki vas: Arvoisa rouva puhemies! Koronaepidemian ensimmäinen aalto Suomessa onnistuttiin kansainvälisesti vertaillen kohtuullisen hyvin hoitamaan. Rajoitustoimet ja suositukset olivat oikea-aikaisia ja oikeamittaisia. Suurin ansio tietenkin kuuluu kaikille suomalaisille, jotka ovat noudattaneet turvavälejä ja muita ohjeita huolellisesti. Myös näyttää siltä, että ne toimet, mitä hallitus ja eduskunta yhdessä ovat tehneet talouden eteen, ovat myös auttaneet taloudellisesti. Olemme pärjänneet muuhun Eurooppaan nähden kohtuullisen hyvin. Tuki yrittäjille sekä yritystuen kautta että työttömäksi jääneille yrittäjille, toisaalta työntekijöille, jotka ovat jääneet työttömiksi, omavastuupäivien poistaminen on ollut tärkeää, ansiopäiväraha ei kulu tämän vuoden aikana — nämä ovat olleet sellaisia toimia, joilla olemme pitäneet yllä kotimaista kysyntää ja taloutta, ja näyttää siltä, että olemme sekä tautimäärien ja kuolemien että talouden näkökulmasta onnistuneet kansainvälisesti vertaillen kohtuullisen hyvin, ja se on ollut meidän kaikkien suomalaisten yhteinen ponnistus. [Antti Lindtman: Näin on!]

Kriisit, arvoisa rouva puhemies, koskettavat usein kaikkein voimakkaimmin kaikkein heikoimmassa asemassa olevia, ja tutkimukset ja selvitykset näyttävät siltä, että korona-kriisi on osunut kaikkein heikoimmassa asemassa oleviin tälläkin kertaa. Sen vuoksi on äärimmäisen tärkeää, että nyt meillä on täällä esitys siitä, että tuemme myös niitä suomalaisia, jotka elävät kaikkein pienimmällä. Kouluruokailujen ja varhaiskasvatuksen ruokailujen puuttuminen, se että leipäjonoja ei ole samalla tavalla pystytty järjestämään, se että kaupoissa ei ole voinut käydä etsimässä punaisia hintalappuja tai muita alennustuotteita, se että on joutunut kotiin tilaamaan ruokaa kotiinkuljetuksena — kaikki nämä ovat sellaisia asioita, jotka ovat vaikuttaneet erityisesti kaikkein pienituloisimpien asemaan. Ne voivat olla sellaiselle, jolla on kohtuulliset tulot, pieniä menoeräisyyksiä, mutta niille, joille jokainen euro ja jokainen sentti merkitsee, nämä ovat olleet suuria asioita. Sen vuoksi on äärimmäisen tärkeää ja olemme hyvin tyytyväisiä, että vasemmistoliiton voimakkaasti ajama tavoite siitä, että myös kaikkein heikoimmassa asemassa olevat, kaikkein pienimmällä elävät, toimeentulotuella olevat saavat nyt tämän koronakorotuksen.

Kun tätä nyt valiokunnassa pohditaan, niin on yksi kysymys, jota voisi vielä miettiä. Veronpalautukset tulevat nyt syksyn aikana, ja se johtaa tietysti siihen, että kun sosiaalietuuksista maksetaan hyvin korkeata veroa, niin veronpalautukset sitten syövät tätä näin. Onko

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2020 vp

tälle jotain [Puhemies koputtaa] tehtävissä? Hallitus ei löytänyt ratkaisua, mutta jos valio-
kunnassa löytyisi vielä joku ratkaisu, niin se olisi hyvä asia.

Mutta äärimmäisen tärkeä ja hieno esitys.

14.12 Sari Essayah kd: Arvoisa rouva puhemies! Tämä väliaikainen veroton toimeentu-
lotuen korotus 75 eurolla on varmasti aivan paikallaan ja tervetullut niille vähävaraisille,
jotka ovat toimeentulotuen piirissä, ja sekä ministeri että edustaja Arhinmäki tässä edellä
luettelivat niitä ihmisryhmiä, joille tämä varmasti on tärkeää.

Jos ajatellaan esimerkiksi tilannetta, että lapset ovat siirtyneet kotiin etäopetukseen ke-
vällä, niin on hyvin todennäköistä, että kodeissa ei ole pystytty aivan vastaavalla kustan-
nustasolla tuottamaan ruokailua kuin mitä se korvaus tai sitten kouluruoka on ollut, ja eten-
kin kasvavat lapset varmasti syövät useamman kerran päivässä kuin mitä sitten välttämättä
se koulupäivän ateria olisi korvannut.

Myöskin sitten ikäihmisten kohdalla ruokapalveluun turvautuminen tai esimerkiksi kau-
pan noutopalveluihin turvautuminen on varmasti lisännyt heidän kustannuksiaan. Seura-
kunnat ja monet järjestöt ovat tehneet parhaansa, että pystyisivät jollakin tavalla hoita-
maan tätä ruokatyötä, mutta se on todellakin joiltakin osin kyllä myöskin kokenut kolauk-
sia elikkä ei ole pystytty välttämättä ihan kaikkia niitä henkilöitä saavuttamaan, joita en-
nen koronavirusta näissä tilaisuuksissa on ollut mukana.

Tässä voi myöskin lapsijärjestöjä kiittää. Pelastakaa Lapset on esimerkiksi jakanut täl-
laisia ruokakuponkeja.

Oikeastaan voisi sanoa, että ainut, mikä tässä itseäni jää vähän harmittamaan, on se, että
kun monissa maissa näitä koronan takia annettavia lisätukia on erityisesti haluttu kohden-
taa lapsiperheisiin, niin tässäkin joukossa on varmasti nyt paljon myöskin lapsiperheitä,
mutta sitten on niitä lapsiperheitä, joita tämä tuki ei tule kohtaamaan. Erityisesti ajattelen
nyt sellaisia perheitä, joissa on tosiaankin vaikka useampia lapsia ja nämä taloudelliset ti-
lanteet ovat tulleet viime keväänä ja ehkä toimeentulotukeen ei ole totuttu tukeutumaan tai
ei ole sitä prosessia laitettu tarpeeksi ajoissa liikenteeseen, ja siinä mielessä ajattelen, että
jollakin tavalla pitäisi Suomessakin pystyä vielä näitten lapsiperheitten tilannetta paranta-
maan. Saksassahan on muun muassa jaettu ihan suoraan lapsiperheille tällaista suurempaa,
voisiko sanoa, elvytystyypistä rahaa, josta on ajateltu, että kun se päättyy joka tapauksessa
kulutukseen, niin se on siksi myöskin tärkeä.

Edustaja Arhinmäki myöskin talousnäkymiä puheenvuorossaan otti esille. Täytyy tode-
ta, että en ole läheskään näin optimistinen sen suhteen, että tämä talousasia olisi koronan
aikana nyt pystytty hoitamaan hyvin. [Paavo Arhinmäki: Oli ensimmäisessä aallossa!] Nyt
täytyy muistaa se, että monet lomautukset laukeavat tässä vaiheessa, ja sitten tiedetään, tu-
leeko niistä irtisanomisia. Siinä mielessä kyllä me odotamme hallitukselta nyt niitä työllä-
isyystoimia ja reippaasti, [Timo Heinonen: Niitä odotellessa!] koska tämä voi muuttua to-
della, todella synkäksi syksyksi vielä.

14.16 Pasi Kivisaari kesk: Puhemies! Hallituksen esityksessä siis ehdotetaan määräai-
kaista epidemiakorvausta, jolla tuettaisiin taloudellisesti heikoimmassa asemassa olevia
henkilöitä ja perheitä. Lisätuen perusteena on taloudellisen tilanteen heikentyminen sekä
sen aiheuttamat vaikutukset yksittäisten kansalaisten arkeen ja taloudelliseen asemaan.

Puhemies! Tästä esityksestä mielestäni huokuu ymmärrys siitä, että koronaepidemian
vaikutukset ovat kohdistuneet erityisen kipeästi taloudellisesti heikommassa asemassa ole-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2020 vp

viin. He ovat monin paikoin olleet polvillaan sen tosiasian edessä, että rahat ovat olleet loppu ja leipä on jäänyt kauppaan ja jäljelle on jäänyt nälkä. Epidemiakorvauksen määräksi siis ehdotetaan esityksessä 75 euroa kuukaudessa henkilöä kohden. Etuus olisi veroton, kulukorvaustyyppinen, eikä sen saaminen vaikuttaisi toimeentulotuen eikä muiden tukien tasoon tai saamiseen. On selvää, että tuki ei tee kenestäkään kroisosta, mutta merkitystä sillä on. Se antaa laastarointia ja pienen helpotuksen huomiselle — joissakin tapauksissa ehkä ratkaisevankin helpotuksen.

Puhemies! Pidän myöskin siitä, että homma on suunniteltu ketteräksi. Epidemiakorvaukseen oikeutetun henkilön ei siis tarvitse itse hakea korvausta. Kela siis tutkisi tuen saamisen edellytykset, myöntäisi tuen ja tekisi päätöksen hallinnassaan olevien tietojen perusteella. Kela siis maksaisi korvauksen automaattisesti siihen oikeutetuille henkilöille — varsin kätevää. Näin yksinkertaistaen epidemiakorvauksen saamisen edellytyksenä olisi edeltävänä kuukautena saatu perustoimeentulotuki. Se tarkoittaa, että epidemiakorvauksen saisi syyskuussa, jos on saanut perustoimeentulotukea elokuussa, ja niin edelleen.

Arvoisa puhemies! Kiitän hallitusta ja vastuuministeri Pekosta ansiokkaasta pelinluvusta. Yhteiskunnan sivistys mitataan sillä, miten se huolehtii niistä, jotka hätää kärsivät. Tämä on selkeä askellus siihen suuntaan.

14.19 Päivi Räsänen kd: Arvoisa rouva puhemies! Tämä hallituksen esitys on tervetullut ja varmasti tuo helpotusta moneen vähävaraiseen talouteen, ja myös kotimaisen kulutuksen näkökulmasta on tärkeää ajatellen vaikkapa työllisyyttä, että tällainen summa laitetaan nyt ikään kuin elvytyksenä, elvytyksen osana. Kokonaiskuluksihan tästä on tulossa 60 miljoonaa euroa valtiolle, mikä on tietysti ihan mittava määrä, ja kun se kohdennetaan nimenomaan vähävaraisille perheille ja vähävaraisille henkilöille, niin on oletettavaa, että se menee myös suoraan kotimaiseen kulutukseen ja sitä kautta myönteisellä tavalla yhteiskunnan rattaisiin.

On tietysti harmillista, että kun tämä esitys on jouduttu laatimaan kiireellisesti, niin tässä ei ole esimerkiksi pystytty tekemään lapsivaikutusten arviointia. Olisi kovin kiinnostavaa tietää, miten suuri osa tästä sitten kulkeutuu lapsiperheisiin, joissa kevään jäljiltä on varmasti monenlaisia vaikeuksia. Nyt tietysti tämä syksy on siinä mielessä kriittistä aikaa, että valitettavasti monessa perheessä joudutaan lisääntyvien taloudellisten paineiden alle, kun esimerkiksi työttömyys uhkaa yritysten vaikeuksien vuoksi monia perheitä.

Oli hyvä, että keväällä paikoitellen näitä kouluruokailuja paikattiin järjestämällä eri tavoin ruokatukea perheille, jotka joutuivat kotona lapsensa ruokkimaan, mutta näissä oli kyllä hyvin kirjava käytäntö. Joissakin kunnissa tämä ei toiminut lainkaan ja toisissa ruoka suunnattiin ainoastaan vähävaraisille perheille, mikä on aika leimaavaa, koska kouluruokailu kuuluu todellakin kaikille.

Tässä tilanteessa nostan nyt esiin sellaisen huolen, joka täällä pääkaupunkiseudulla on huolestuttanut monia lapsiperheitä. Esimerkiksi Helsingin seudun liikenteen suunnitelmat poistaa maksuton mahdollisuus liikkua vaunujen tai rattaiden kanssa [Paavo Arhinmäki: Se on aika kaukana esityksestä!] tuovat lisää kustannuksia lapsiperheille. — No, tämä on kaukana tästä esityksestä, [Puhemies koputtaa] mutta toivottavasti ei tule tällaisia lisäkustannuksia, jotka sitten vähävaraisten perheiden kontolle jäävät.

14.22 Timo Heinonen kok: Arvoisa rouva puhemies! Tämä esitys on tervetullut. Tämä auttaa montaa pienituloista perhettä. 75 euroa näiltä pahimmilta koronakuukausilta helpot-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2020 vp

taa muun muassa sitä, että julkinen liikenne on vähentynyt ja lapset ruokailevat kodeissa hoitopaikkojen ja koulun sijaan ja niin poispäin. Tämä on erittäin tervetullut kädenojennus ja apu monelle perheelle.

Meillä Suomessahan noin 120 000 lasta elää itse asiassa pienituloisissa ja köyhissä perheissä, ja kysyisin, eikö tämä olisi ollut kuitenkin reilua kohdistaa myös muille pienituloisille perheille. Meillä on paljon sellaisia lapsiperheitä, jotka eivät elä perustoimeentulon varassa mutta ovat kuitenkin äärimmäisen pienituloisia, ja toivoisin, että hallitus voisi ajatella myös näiden perheiden tilannetta.

Edustaja Essayah otti esille Pelastakaa Lapset ry:n. Itse olen huolissani, mitä tapahtuu sille upealle työlle, mitä Pelastakaa Lapset ry on tehnyt, sillä nyt esitellyssä ensi vuoden talousarvioehdotuksessa, jonka keskustalainen valtiovarainministeri Vanhanen esitteli, esitetään sote-järjestöille 30 prosentin leikkauksia. Se on kyllä karua menoa kaikille näille järjestöille, jotka tekevät sitä arvokasta matalan kynnyksen työtä myös pitkäaikaistyöttömien ja monien muiden kohdalla, ja me vetoamme, että etsikää nämä rahat jostain ja paikatkaa tämä budjetti.

Kun edustaja Arhinmäelle sallittiin, että puhuttiin laajemminkin koronasta, niin teen niin hivenen itsekin, sillä tämä liittyy läheisesti koronaan. Testaa, jäljitä, hoida -strategia on, arvoisa hallitus, nyt muuttunut Suomessa jonota, testaa, odota -tragediaksi. Moni näistä lapsiperheistä odottaa tällä hetkellä viisi päivää jonossa — tai pidempäänkin — jos edes pääsee testeihin. Ja kun testeihin pääsee, sen jälkeen odotetaan kahdesta neljään vuorokautta tuloksia. Monen perheen kohdalla, arvoisa hallitus, tämä on sellainen tilanne, että siellä on isä ja äiti poissa töistä vuoron perään, kun lapselle odotetaan lupaa palata kouluun tai päivähoitoon, kun niitä testejä ei saada. Koulut lähettävät lapsia takaisin koulusta nuhan takia edelleen.

Arvoisa puhemies! Huoli työpaikoista on kyllä suuri. UPM, Finnair, Viking Line, Lapin matkailu ovat kertoneet nyt aivan viime päivinä merkittävistä alasajoista ja irtisanomisista. Nyt teiltä, arvoisa hallitus, ennen muuta pääministeri Sanna Marinilta, odotetaan toimenpiteitä, että tähän maahan saataisiin työtä, kasvua, sillä pian näitä pienituloisia lapsiperheitä, jotka elävät perustoimeentulon varassa, [Puhemies koputtaa] on paljon enempi kuin tällä hetkellä, jos te vielä syksyn ja kesän jälkeen istutte kädet taskuissa.

14.25 Sari Tanus kd: Arvoisa puhemies! Koronaepidemia on koetellut. Monilla taloudellisesti heikommassa asemassa olevilla henkilöillä ja perheillä on ollut tiukkaa jo ennen koronaa, ja nyt koronaepidemian tuomien rajoitusten, lomautusten ja työttömyyden vuoksi ja epidemian aiheuttamien ylimääräisten kustannusten vuoksi tilanne on entistäkin tukalampi.

On todella hyvä, että perustoimeentulotukea saaville tulee tämä 75 euron epidemiakorvaus eikä tämä korvaus vaikuta muutoin toimeentulotukea myönnettäessä. Tämä esitys on todella kannatettava — kiitos siitä.

Näin keliakiaviikolla haluan muistuttaa, että keliakiaa sairastavilla, ehdotonta gluteenitonta ruokavaliota aina tarvitsevilla, erityisruokavaliosta aiheutuvia ylimääräisiä kustannuksia on jatkuvasti epidemiasta huolimatta yli 60 euroa kuukaudessa. Tämä on iso raha varsinkin, jos perheessä on useita keliaakikkoja.

Gluteenittomasta ruokavaliosta aiheutuvat kustannukset kuuluvat täydentävän toimeentulotuen piiriin, ja on ehdottoman tärkeää, että näin myös toimitaan. Monissa kunnissa tämän asian kanssa on kuitenkin ongelmia: näitä kuluja ei jostain syystä ole hyväksytty täy-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2020 vp

dentävän toimeentulotuen piiriin. Tämä asia on tietysti kunnissa korjattava asia, mutta tässä talossa pikaisesti korjattava asia on se keliakiakorvaus, sen takaisin saaminen. Viime vuonna tein lakialoitteen keliakiakorvauksen palauttamisesta, ja sen allekirjoitti 67 kansanedustajaa. Hallitus lupasi tehdä selvityksen keliakiakorvauksesta, ja kyselenkin nyt, missä nämä tulokset ja toimet korvauksen palauttamiseksi viipyvät.

Viime vuoden lopulla keliakiakorvausasia käsiteltiin myös valtiovarainvaliokunnassa, ja tämä sali hyväksyi loppuvuodesta yksimielisesti valtiovarainvaliokunnan lausuman, jossa ”eduskunta edellyttää, että keliakiakorvauksen palauttamiseen liittyvä selvitys tehdään pikaisesti ja keliakiakorvauksen palauttamisen vaatimat kustannukset otetaan huomioon seuraavassa julkisen talouden suunnitelmassa vuosille 21—24”. Eduskunta edellyttää, että edetään pikaisesti. Mikä on hallituksen käsitys pikaisesta? Keliakikot tarvitsevat gluteenitonta ruokaa joka päivä ja joka päivä ekstra rahaa tähän ruokaan. Kysynkin arvon ministeriltä: saadaanko keliakiakorvausasia nopeasti eteenpäin?

Tämän koronakriisin aikana myös ruokajonot ovat kasvaneet. Ruoka-avun tarve on jopa kolminkertaistunut, mutta jaettavassa ruoassa on vain harvoin gluteenitonta, joten keliakikot ovat vieläkin tukalammassa tilanteessa. Keliakialiitossa käynnistimme kesällä erittäin suureen tarpeeseen tulleen Gluteeniton ruoka-apu -keräyksen, mutta se ei kuitenkaan ole ratkaisu asiaan, vaan keliakiakorvaus tarvitaan todella kipeästi, nopeasti takaisin. Kysynkin arvon ministeriltä: Toimiiko hallitus? Mikä on tämän asian tilanne?

Puhemies Anu Vehviläinen: Pysytään käsiteltävänä olevassa asiassa.

14.28 Jussi Halla-aho ps: Arvoisa rouva puhemies! Mikään ei ole poliitikolle poliittisesti yhtä helppoa kuin puhua vähäosaisista ja lisätä erilaisia sosiaalietuksia. Harva viitsii esittää kriittisiä näkemyksiä, koska kaikki tietävät, mitä niistä seuraa: pöyristymistä, ihokkaiden repimistä ja hurskastelevaa älämölöä siitä, että taas köyhiä kyykytetään. Päättäjien velvollisuus on kuitenkin kantaa kokonaisvastuuta yhteiskunnasta ja sen tulevaisuudesta.

Sosiaaliturva- ja köyhyyspopulismissa on suuria vaaroja. Olemme kaikki samaa mieltä siitä, että köyhyyden äärimmäisiä muotoja pitää torjua tulonsiirroilla. Samalla on ymmärrettävä, että valtiolla on tähän tarkoitukseen vain ne varat, jotka se pystyy hankkimaan lähinnä verottamalla suomalaista työtä ja yrittämistä. Sosiaaliturvapopulismi johtaa helposti siihen, että järjestelmä tuhoaa omaa rahoituspohjaansa ja itse asiassa lisää köyhien määrää. Koska tulonsiirrot rahoitetaan verottamalla työtä ja yrittämistä, tulonsiirtojen kasvattaminen merkitsee työn ja yrittämisen korkeampaa verottamista. Se taas tarkoittaa sitä, että yrittämisen ja työn vastaanottamisen kannattavuus vähenee. Ei kai kukaan ole niin hullu, että tekisi töitä ilmaiseksi.

Kasvavaa verotaakkaa ei globaalissa taloudessa voida kompensoida nimellispalkkoja korottamalla, koska se tuhoaa suomalaisten yritysten kilpailukykyä ja sitä kautta työpaikkoja, kuten tässä on viime päivinä nähty. Työn ja yrittämisen kannustavuutta voidaan lisätä kasvattamalla käteenjääviä tuloja. Niihin voidaan vaikuttaa suoraan poliittisilla päätöksillä. Liian suuri osa ihmisten tuloista menee suoriin ja epäsuoriin veroihin, asumiseen, liikkumiseen, lämmitykseen ja niin edelleen, hiukan riippuen siitä, asuuko henkilö kaupungissa vai maalla.

Ikävä kyllä hallituksen politiikka iskee tavallisen palkansaajan ja yrittäjän kukkaraan. Hyvin konkreettisenä esimerkkinä voidaan mainita polttoaineveron korottaminen. Se nostaa liikkumisen hintaa ja kuljetusten hintaa ja sitä kautta kaikkien kuljetettavien tuotteiden

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2020 vp

hintaa. [Paavo Arhinmäki: Onko mitään mielipidettä tästä itse esityksestä?] Tämä taas näkyy kauppalaskussa ja toisaalta tappaa työpaikkoja suoraan kuljetusalalla ja epäsuorasti vientiteollisuudessa. Jos köyhyyttä pyritään poistamaan ainoastaan parantamalla sosiaali-etuksia, tuloksena on entistä enemmän köyhiä. Ainoa kestävä tapa torjua köyhyyttä on lisätä tuottavan työn määrää, ja se onnistuu vain keventämällä palkansaajan ja yrittäjän vero- ja maksutaakkaa.

”No millä sitten rahoitetaan sosiaaliturva?”, älähtää vasemmistopopulisti. [Paavo Arhinmäen välihuuto] Tavoitteena tietysti pitää olla, että meillä on vähemmän sosiaaliturva-asiakkaita ja enemmän työssäkäyviä, palkallaan toimeentulevia ihmisiä. Silloin meillä on varaa pitää huolta myös niistä, jotka apua tarvitsevat.

Kiitoksia. [Paavo Arhinmäki: Ei sanaakaan kolmessa minuutissa itse esityksestä!]

Puhemies Anu Vehviläinen: Ymmärrän hyvin sen, että on halukkuutta keskustella monista eri aiheista, mutta muistutan edelleenkin, että tässä on käsittelyssä esitys epidemian korvauksesta ja toimeentulotukilain väliaikaisesta muuttamisesta.

14.32 Hanna Sarkkinen vas: Arvoisa puhemies! Kuulosti siltä, että perussuomalaisten puheenjohtaja Jussi Halla-aho vastustaa tätä kaikista köyhimmille suomalaisille annettavaa koronakorotusta. Ehkä seuraavat perussuomalaisten puhujat voivat tarkentaa, onko tämä todella perussuomalaisten linja. Suoraa vastausta puheessa ei tullut, mutta kyllä se rivien välistä oli luettavissa, [Jussi Halla-aho: Siitä älämölöstä mainitsin!] että Halla-ahon mielestä kaikista vähävaraisimmat eivät tätä koronakorotusta perustoimeentulotukeen ansaitse, mutta ehkä tarkennatte puolueen kantaa. [Paavo Arhinmäen välihuuto]

Arvoisa puhemies! Korona ei ole ainoastaan terveydellinen ongelma, vaan se on myös taloudellinen ongelma monille suomalaisille työttömyyden, lomautusten ja monenlaisten lisäkulujen takia. Hallitus on jo helpottanut koronan takia työttömäksi tai lomautetuksi joutuneiden taloudellista asemaa sekä lapsia kotona hoitaneiden tilannetta. Kuitenkin kaikista heikoimmassa asemassa olevat ihmiset jäivät näiden tukitoimenpiteiden ulkopuolelle. Kaikista vaikeimmassa taloudellisessa asemassa olevat ihmiset ovat usein pitkäaikaisesti perustoimeentulotuen varassa. Nyt hallitus tuo eduskuntaan tämän erittäin tervetulleeseen esityksen toimeentulotuen koronakorotuksesta, ja sillä nimenomaan helpotetaan kaikista köyhimpien tilannetta. Ruoka-avun tarve on tänä vuonna lisääntynyt, vuokratästit ja muut velkaongelmat ovat yleistyneet. Vähimmäisturvan varassa elävien tulotaso on niin matala, ettei heillä ole yhtään liikkumavaraa ylimääräisten kulujen edessä. Suomi on myös saanut toistuvasti moitteita Euroopan neuvostolta liian matalasta sosiaaliturvasta. Nyt jos koskaan ihmisten toimeentuloa kannattaa tukea, jotteivät ongelmat pahene ja velkakierreet syvene.

Arvoisa puhemies! Viimesijainen sosiaaliturva ei huomioi tai korvaa hakijan ja perheen lisääntyneitä elinkustannuksia poikkeuksellisissa tilanteissa. Näin ollen käsittelyssä oleva lakiehdotus väliaikaisesta toimeentulotuen koronakorotuksesta on paikallaan. Arvion perusteella korotusta maksettaisiin noin 150 000 kotitaloudelle. Tuki kohdentuisi erityisesti yksin asuville sekä yksinhuoltajille. Korotus parantaa suoraan heikoimmassa taloudellisessa asemassa olevien ihmisten käteenjääviä tuloja, ja sillä voi olla olennainen merkitys monen perheen ruokaturvalle ja päivittäiselle selviytymiselle. Sillä voi olla olennainen merkitys monen köyhän lapsiperheen joululle: ehkä kerrankin on käytettävissä hieman enem-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2020 vp

män rahaa. Kiitokset hallitukselle ja ministeri Pekoselle siitä, että tämä esitys on tuotu eduskuntaan ja myös näitä ihmisiä on muistettu.

On myös muistettava, että nämä toimeentulotuella elävät, kaikista vähävaraisimmat suomalaiset elävät kädestä suuhun ja käyttävät rahansa kotimaan kulutukseen. Sen lisäksi, että toimeentulotuen koronakorotus antaa kertaluontoisen helpotuksen vähävaraisille kotitalouksille, tällä epidemiakorvauksella on myös Suomen taloutta elvyttävä makrotaloudellinen vaikutus, joten sitä kautta se auttaa myös suomalaisia yrityksiä. — Kiitos.

14.35 Merja Kyllönen vas: Arvoisa rouva puhemies! Koronan johdosta on jouduttu kohdentamaan tukea moneen eri suuntaan, ja hyvä niin, että olemme voineet sen tehdä. On tehty tukiratkaisuja yritysmaailmalle, yhdistystoimijoille, järjestökentälle ja nyt myös kaikista vähävaraisimmille kansalaisille, ja se on tietysti ihan oikeus ja kohtuus. Siinä missä parempiosaisetkin ovat saaneet vaikeassa tilanteessa apua, niin myöskin ne, joilla on siellä kukkaron pohjalla kaikkein vähiten ammennettavaa, saavat apua.

Edustaja Arhinmäki nosti erittäin tärkeän kysymyksen, jossa myös itse vetoan meihin täällä eduskunnassa, että kyettäisiin löytämään ratkaisu tähän veronpalautusasiaan, koska se on tavallaan sitten taas se tilanne, jossa toinen käsi antaa ja toinen käsi ottaa, ja se kai ei ole ollut lähtökohtainen tarkoitus.

Korona valitettavasti elää hyvin vahvasti täällä meidän keskuudessamme ja vaatii meiltä kaikilta toimia myöskin jatkossa, ja sen takia minä toivon, että se poliittinen nokkiminen jätettäisiin ihan tuonne lintulaudalle. Siellä sillä on jotain merkitystä ja tehokkuutta, mutta keskinäiseen nokkimiseen täällä eduskunnassa ei varmasti ole aihetta, koska meillä on vuosien elvytys ja vuosien uudelleenrakennustyö edessä, ei pelkästään Suomessa vaan koko Euroopassa ja koko maailmassa, liittyen koronaan ja sen aiheuttamiin ongelmiin, vaikeuksiin, yrityskentän muuttumiseen, työpaikkojen menettämiseen ja niin edelleen.

Toivon, että meiltä kaikilta löytyy edelleen intoa ja aktiivisuutta toimia niin omassa arjessamme, että me pystyisimme koronaa edelleen torjumaan eikä lähdetäisi leväperäisesti menemään tuolla omassa arjessamme niin, ettei välitetä vähääkään itsestämme ja vielä vähemmän muista. Sen takia toivon, että meistä jokainen vie sitä viestiä omissa verkostoissaan eteenpäin, että nyt on aika suojautua ja pitää huoli siitä, että tauti ei lähde uudelleen leviämään, jotta ne yritykset, jotta kaikki toimialat voisivat toimia myöskin jatkossa, myöskin matkailu. Eihän meillä ole edellytyksiä avata yhteiskuntaa, avata lentoliikennettä, jos me emme saa pidettyä tautitilannetta kurissa ja järjestyksessä.

Mutta kiitos hallitukselle hyvästä esityksestä, ja toivon, että meiltä löytyy tästä talosta viisautta ja järkeä ratkaista se veronpalautuksiinkin liittyvä kysymys. — Kiitos.

14.38 Ari Koponen ps: Arvoisa rouva puhemies! Kaikkein heikoimmassa asemassa olevia pitäisi aina pystyä auttamaan, mutta tästä päästäänkin kysymykseen, onko tuen kohdistamisen muoto tässä hallituksen esityksessä oikea. Isossa kuvassa vaarana on, että kaikille jaetaan kaikkea ja kohta kukaan ei saa mitään. Hallitus haluaakin maksaa neljän kuukauden ajan 75 euron lisäkorvauksen kaikille perustoimeentulotukea maalisi—heinäkuussa saaneille. Hintalappu veronmaksajille on 60 miljoonaa euroa. Perusteena käytetään sitä, että lapsiperheiden kustannukset ovat nousseet, kun lapset ovat joutuneet syömään kotona päiväkodin tai koulun sijasta, mutta siitä huolimatta tukea esitetään kaikille perustoimeentulotuen saajille, olipa heillä lapsia tai ei. Jos tämä on perustelu, miksei vastaavaa 75:tä euroa kohdenneta toimeentulon sijasta lapsilisään?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2020 vp

Hallituksella alkaa olemaan tästä paljon muitakin esimerkkejä, kuten oppivelvollisuuden pidentäminen, missä aivan kaikille perheille varallisuudesta riippumatta kaikki koulu-materiaaleista lähtien on ilmaista, vaikka suurin osa perheistä pystyisi maksamaan itse op-pikirjat ja koulumatkat.

Emme pysty pitämään Suomen hyvinvointia yllä emmekä auttamaan heikoimmassa ase-massa olevia ilman toimivia työmarkkinoita ja teollisuudelle otollista toimintaympäristöä, missä se pystyy toimimaan kannattavasti ja palkkaamaan lisää työvoimaa. Raha näihin avustuksiin tulee vain tuottavasta työstä ja verotuloista. Voidaan kerrata tämä vielä uudes-taan: raha heikoimmassa asemassa olevien auttamiseen tulee vain työstä ja verotuloista. Työ on mitä parasta apua myös esimerkiksi mielen ongelmiin ja syrjäytymisen ehkäisyyn. Vastuullisesta taloudenpidosta hyötyvät myös apua tarvitsevat.

14.39 Jenna Simula ps: Arvoisa puhemies! Harva suomalainen on selvinnyt koronake-väästä ilman, että se on tavalla tai toisella muuttanut arkea ja aiheuttanut ylimääräisiä kus-tannuksia. Hallitus esittää neljän kuukauden ajaksi toimeentulotukiasiakkaina jo keväällä olleille lisää tukea 75 euroa kuukaudessa joulun asti henkilöä kohti, kaikkienensa 60 mil-joonaa euroa. Taas jaetaan kakkua, jossa ei olisi, mistä jakaa.

Tämä esitys ei ole mitään muuta kuin äänestäjien äänten kalastelua koronan varjolla. En kiellä sitä, etteikö lisätuki olisi monelle tarpeen — aivan taatusti on — ja olisi muillekin kuin toimeentulotuella eläville, mutta tällainen jakomekanismi on aivan väärä tapa. Halli-tus lupaa ihmisille milloin vappusatasia, virikeseteleitä ja nyt sitten tätä joululahjarahaa. [Paavo Arhinmäki: Ei tätä luvata, tämä annetaan!] Ja mistä te tämän rahan otatte? Velalla ja veronkorotuksilla. Siitä on muuten vastuullisuus kaukana.

14.41 Mia Laiho kok: Arvoisa puhemies! Tämän esityksen tavoitteena on tukea taloude-lisesti heikoimmassa asemassa olevia henkilöitä ja perheitä tilanteessa, jossa koronavirus-epidemia ja sen vuoksi säädetty poikkeus- ja rajoitustoimet ovat aiheuttaneet ylimääräisiä kuluja ja kustannuksia.

Kaikkein heikoimmassa asemassa olevien tilanne on kevään aikana hankaloitunut. Eri-tyisesti se näkyy kadulla elävien henkilöiden osalta, kun ruoka-avun tarve on lisääntynyt mutta toisaalta silloin myöskin monen palvelun tarjonta on vähentynyt. Rahalle on varmas-ti käyttöä, ja se menee tarpeeseen. Tämä 75 euron määräaikainen korotus toimeentulotu-keen parantaa näiden ihmisten tilannetta. Sinällänsä on harmillista, että tämä tuki tulee jäl-kikäteen, ja varmasti, jos ajatellaan, että tällä pystyttäisiin ehkäisemään esimerkiksi peli-velkoja, niin ne velathan on jo tehty ja vipit otettu, eli siihen ei tämä raha nyt suoranaisesti auta.

Toinen asia, mitä itse tässä pohdin, on monet opiskelijat ja pienituloiset eläkeläiset. Opiskelijathan pääsääntöisesti eivät perustoimeentulotukea edes saa. Eläkeläisetkin sinnit-televät hyvin pienillä tuloillaan, ja varmasti heillä olisi ollut tämä tarve lisätukeen huomi-oiden erityisesti, että he ovat riskiryhmässä ja heitä on vahvasti suositeltu pysymään koto-na ja heidän jos kenen on tarvinnut niitä ruokapalveluja kotiin tilata.

Samoin noston tässä esille lapsiperheet, joihin korona on erityisesti kohdistunut. Kevääl-lä oli etäopetusta, monessa kunnassa ei kouluruokaa saanut tai oli eväspussitarjoilu sitä tar-vitseville aika korkean kynnyksen takana. Kyllä lapsiperheet tarvitsevat lisätukea, ja tämä korona-aika on tuntunut monen perheen pussissa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2020 vp

Eli tämän esityksen yhdenvertaisuus, tasa-arvoisuus muihin vastaavassa tilanteessa oleviin — sitä lähinnä peräänkuulutan. Muuten toki tämä tuki on varmasti kaikille nyt sitä saaville tarpeen, ja on tärkeää, että nyt jatkossa myöskin sote-järjestöjen rahoitus turvataan, koska ne myöskin tekevät sitä todella tärkeää työtä vähäosaisten [Puhemies koputtaa] parissa.

14.44 Johannes Yrttiaho vas: Arvoisa puhemies! Epidemiakorvauksen tarkoitus on kompensoida yhteiskunnan pienituloisimmille edes joitain niistä koronakeväänä kasvanneista kustannuksista, joiden kanssa he ovat joutuneet elämään. Tämä esitys olisi ehditty viedä läpi eduskunnasta ennen kesätaukoa, mutta samanlaista kiirettä ei pidetty kuin miljardien yritystukien, maksuhelpotusten ja työlainsäädännön heikennysten kohdalla. Näihin jälkimmäisiin osoitettiin noin 20 miljardia euroa. Tähän epidemiakorvaukseen on osoitettu noin 60 miljoonaa euroa. Se hyvä puoli tässä ajankäytössä tietysti on, että esitystä voidaan tietyiltä osin vielä eduskunnassa korjata. Siinä on nimittäin muutama ongelma.

Tämä epidemiakorvaus eli 75 euron veroton tuki henkeä kohden on totta kai merkittävä ja tulee vaikkapa monen koulunsa aloittaneen lapsen perheessä kipeään tarpeeseen. Tukeen olisi oikeus henkilöllä tai perheellä, joka on saanut perustoimeentulotukea maalisi—heinäkuussa 2020 ja lisäksi saa perustoimeentulotukea maksukuukautta edeltävänä kuuksautena.

Sen lisäksi, mitä edustaja Arhinmäki totesi täällä veronpalautuksista, tässä esityksessä on yksi isompikin valuvika, jonka toivoisin eduskunnan korjaavan. Nimittäin suuri joukko iäkkäitä, monisairaita ja vammaisia uhkaa jäädä korvauksen ulkopuolelle. Tämä koskee myös suurta osaa omaishoitajakotitalouksista. Nämä ryhmät ovat olleet tammi—helmikuussa toimeentulotuen asiakkaita, saaneet tukea muun muassa lääkkeisiin ja sairauskuluihin. Toimeentulotuen tarve on monilla heistä loppunut, kun omavastuut ovat täyttyneet. Myös niillä, jotka ovat saaneet toimeentulotukea vielä maalisi—heinäkuun tarkastelujaksolla, on toimeentulotuen asiakkuus syksyyn mennessä loppunut. Tämä sairaiden ja iäkkäiden koronariskiryhmä on kärsinyt kevään kuluessa kaikkein eniten viruksesta ja eristämispolitiikasta, mutta he eivät saisi tällä esityksellä nyt mitään. Esityksen perusteluissa arvioidaan, että 29 prosenttia niistä kotitalouksista, jotka keväällä saivat toimeentulotukea, ei sitä syksyllä saa ja siksi jää ilman epidemiakorvausta. Lisäksi siis vaille epidemiatukea jäävät ne henkilöt, jotka jäävät toimeentulotuen varaan vasta syksyllä, ja ne, jotka sattuvat saamaan veronpalautusta nyt syksyn aikana.

Ylipäätään tämän sinänsä hyvää tarkoittavan ja monen kohdalla myös käteenjäävää rahaa lisäävän esityksen heikkous on siinä, että siinä toimeentulotuen asiakkaat nähdään yhtenä tulonsaajaryhmänä, vaikka tosiasiaa toimeentulotukeen turvautuvat hyvin monenlaiset ihmiset hyvin monenlaisissa elämäntilanteissa, monet vain lyhyen aikaa. Vuonna 2019 toimeentulotukea saaneista kotitalouksista lähes 40 prosenttia sai sitä vain 1—3 kuukauden ajan. [Puhemies koputtaa]

Edelleen yhteiskunnan pienituloisista suuri osa jää vaille koronakorvausta. Sellainen olisi edelleen tarpeen myös kulutuskysyntää elvyttävänä toimenä. [Puhemies koputtaa] Esitystä on mielestäni korjattava eduskunnassa nykyistä kattavammaksi niin, että nämä mainitsemani ihmisryhmät voivat epidemiakorvauksen muodossa tai toisessa saada. — Kiitoksia, puhemies. [Ville Tavio: Asiallinen puheenvuoro!]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2020 vp

Puhemies Anu Vehviläinen: Tämän 45 minuutin keskusteluosuuden päättää ministeri Pekonen — 2 minuuttia.

14.47 Sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen: Arvoisa puhemies! Kiitos koko salille vasemmalta oikealle hyvästä keskustelusta. Ymmärsin, että perussuomalaisia lukuun ottamatta koko sali tukee tätä esitystä. Hieman minua hämmensi tuossa perussuomalaisen puheenjohtaja Halla-ahon puheenvuoro, josta ymmärsin, että Halla-ahon mielestä tämän kriisin seurauksista tulisi kaikista köyhimpien maksaa muita kovemmin. Perussuomalaiset kyllä tukivat yritystukia eivätkä siihen kritiikkiä antaneet, mutta tämä kaikista heikoimpien tukeminen teiltä kritiikkiä saa. [Mari Rantasen välihuuto]

Edustaja Koponen nosti esiin lapsilisät: miksei lapsilisää korotettu sen sijaan, että toimeentulotuen saajien etuutta korotettiin. Siitä syystä, että lapsilisä on universaalia ja saajajoukko on varsin iso, jolloin tämä tukisumma olisi jäänyt varsin pieneksi, ja tässä haluttiin tukea taloudellisesti kaikista heikoimmassa asemassa olevia ihmisiä.

Puhemies! Haluan vielä todeta, että tämä epidemiakorvaus ei tietenkään ole ainoa toimi, jolla on tuettu ihmisiä taloudellisesti tämän koronaviruksen aikana. Keväällä muun muassa parannettiin työttömyysturvaa esimerkiksi omavastuupäivät poistamalla ja sen kestoa pidentämällä.

Täällä kiinnitettiin myös erityistä huomiota lapsiperheisiin, lapsiperheiden asemaan, ja on totta, niin kuin edustaja Räsänen tuossa aikaisemmin totesi, että kiireessä ei ehditty lapsivaikutuksia laajalti tehdä, mutta täytyy todeta, että toimeentulotuen saajissa on yli 20 000 yksinhuoltajaa ja yli 11 000 kahden huoltajan perhettä, eli kyllä tämä vahvasti myöskin kaikista taloudellisesti heikoimmassa asemassa oleviin lapsiperheisiin tulee positiivisesti vaikuttamaan.

Toivon todella, että sosiaali- ja terveysvaliokunta tätä käsitellessään löytää vielä ratkaisuja niihin pulmiin, jotka tässä keskustelussa nousivat esille. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä täysistunnossa päiväjärjestyksen muiden asiakohtien tultua käsitellyiksi.

Asian käsittely keskeytettiin kello 14.50.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 15.35.

Puhemies Anu Vehviläinen: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytetyn 5. asiakohdan käsittelyä.

15.35 Katja Hänninen vas: Arvoisa rouva puhemies! Olen erittäin surullinen ja hämmästyntynyt siitä, että perussuomalaiset puheenvuorojensa valossa näyttävät vastustavan tätä kaikista köyhimmille suomalaisille perheille tarkoitettua väliaikaista epidemiakorvausta toimeentulotukeen, mutta onneksi me täällä vasemmalla laidalla olemme koko tämän koronaviruksen ajan kantaneet suurta huolta kaikkein heikoimmassa asemassa olevien taloudellisesta tilanteesta. [Riikka Purra: Kantaisittepa maksajistakin!] Vähimmäisturvan varassa elävien tulotaso on todellakin niin matala, että joustoa ylimääraisiin kuluihin, kuten etä-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2020 vp

koulun kasvattamiin ruokakustannuksiin, saatikka kaupan kotiinkuljetuksiin, ei ole olemassa. Koronakriisi onkin vaikuttanut kaikkein eniten juuri kaikista pienituloisimpien elämään ja toimeentuloon. Ongelmat ovat kasvaneet niillä henkilöillä ja niissä perheissä, joissa toimeentulon kanssa on jo muutenkin ollut vaikeuksia. Olen huojentunut siitä, että vasemmistoliiton vaatima toimeentulotuen määräaikainen korotus on viimein käsittelyssä tässä salissa. Tämä on ahdingossa eläville perheille erittäin tärkeä apu.

Arvoisa rouva puhemies! Taloudelliset ongelmat ovat lisääntyneet koronaepidemian aikana. Sosiaalityöntekijät ovat arvioineet tuoreimmassa sosiaalibarometrissä, että ruokaavun tarve on kasvanut ja täydentävän toimeentulotuen hakemukset ovat lisääntyneet. Myös vuokratästejä ja velkaongelmia on yhä enemmän. Tähän suuntaan me emme halua Suomeamme viedä, ja siksi tätä kurssia on nyt käännettävä.

On tärkeää todeta, että tämä hallitus on pienituloisten asialla. Erityisesti pienituloiset lapsiperheet ovat joutuneet kärsimään korona-aikana kasvaneista menoista ja pienentyneistä tuloista. Tiedämme, että perusturvan riittämätön taso on lapsiperheiden toimeentulovaikeuksien tärkein syy. Monet joutuvat selviämään kaikkein viimesijaisimmaksi turvaksi tarkoitettulla toimeentulotuella. Nämä perheet ansaitsevat yhteiskunnan tuen, erityisesti tämän vaikean kevään ja kesän jälkeen. Tämä väliaikainen epidemiakorvaus on toimeentulotuen näkökulmasta etuoikeutettua tuloa eli se ei vaikuta perustoimeentulotuen määrään. Näin se on käytännössä toimeentulotuen 75 euron korotus henkilöä kohden. Pienituloisille toimeentulotuen varassa eläville lapsiperheille tässä on kyse merkittävästä arkielämää helpottavasta avusta.

Arvoisa rouva puhemies! Kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevien tukeminen vaikeiden aikojen yli on järkevää, ja se on myös oikeudenmukaista. Hallituksen esitys on osoitus siitä, että on otettu vakavasti pyrkimys entistä yhdenvertaisempaan maahan, [Puhemies koputtaa] jossa luottamus lisääntyy ja jokainen ihminen on arvokas.

15.39 Ville Tavio ps: Rouva puhemies! Perussuomalaiset luonnollisesti kuulevat valio-kunnassa asiantuntijoita ja katsovat tätä pakettia myös kokonaisuutena. Joku tämänkin 60 miljoonaa euroa maksaa. Ei voi olla niin, että kukaan ei enää koko eduskunnassa pidä huolta valtiontaloudesta, vaan aina vedotaan siihen, että nyt tämä on niin tärkeä menoerä, että tämä täytyy tehdä ilman säästöjä. Perussuomalaiset ovat esittäneet säästöjä, tulemmes esittämään säästöjä, ja vastapainoksi hallituksesta toivoisin jonkun kertovan, missä on se 60 miljoonan euron säästö — vai onko niin, että valtionvelkaa ei tarvitse ikinä maksaa, niin kuin on vasemmistoliitosta kuultu väitettävän. Sinänsä tämä esitys ei ole saanut lausunto-kierrosta, joten siinä on vielä asiantuntijakuuleminen tarpeen.

On puhuttu aika paljon syksyllä odotettavista työllisyystoimista, mutta ei kuitenkaan ole tämän esityksen työllisyys- tai työttömyysvaikutuksia selvitetty, koska ilmeisesti perusteoriassa kuitenkin se kannattavuus ottaa työtä vastaan heikkenee, jos sosiaaliturvan määrä kasvaa, eli niin sanottu kannustinloukku siinä jyrkkenee. Ehkä sinänsä selvityksen arvoisen näkökulma.

Paljon on puhuttu siitä, että annetaan köyhimmille suomalaisille tukea. Täytyy huomauttaa, että kyllä tukea menee nyt muillekin kuin suomalaisille, koska esimerkiksi pääkaupunkiseudulla toimeentulotuen asiakkaista noin 40 prosenttia on maahanmuuttajia, joten osaltaan tässä on myös tällainen väestösuhteellisesti aika vahva tukipainotus maahanmuuttajaväestöön. Koko maassa noin 25 prosenttia tuen saajista on nyt sitten oletettavasti maahanmuuttajataustaisia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2020 vp

Tasapuolisuus tässä esityksessä on kyseenalainen. Vasemmistoliiton edustaja Yrttiäho mielestäni hyvin luetteli niitä ryhmiä, jotka jäävät ilman, mutta haluaisin kysyä hallitukselta: Miksi ette esitä tukea koronaepidemian aikana työttömäksi tai lomautetuksi jääneille, vaan nyt esitätte tukea niille, jotka ovat saaneet perustoimeentulotukea jo maaliskuun alussa eli ennen koronaepidemian alkua? Tämän perusteella hallituksen linja on, että yksikään koronaepidemian aikana lomautettu tai työttömäksi jäänyt ei saa senttiäkään lisää tukea.

15.41 Mats Löfström r: Ärade fru talman! Det här stödet är viktigt för de personer som har det ekonomiskt sämst ställt i samhället. Det är ett välkommet och viktigt förslag. Tack till regeringen och minister Pekonen för det.

Min fråga är hur man har tänkt att lagen ska tillämpas på Åland. Det här lagförslaget gavs redan till riskdagen i juni, men senare i juni har social- och hälsovårdsministeriet varit i kontakt i ärendet med Ålands landskapsregering och diskuterat frågan. De sakerna har ändå inte kunnat tas i beaktande eftersom lagförslaget då redan var avgett till riksdagen.

Frågan om ansvarsfördelning mellan Åland och riket gällande den här typens frågor är alltid lite knepig, men i just det här specifika fallet finns goda skäl kring varför den temporära ändringen också skulle gälla på Åland. Detta eftersom undantagstillstånd varit utlyst och restriktioner införts av statsmakten också på Åland. Undantagstillståndet gjorde nämligen att statens restriktioner stod ovanför självstyrelsens behörigheter också på de områden som normalt är Ålands egen lagstiftningsbehörighet enligt självstyrelselagen. Därför har alla stöd som utformats också hittills gällt på Åland, då Åland själv inte haft egen behörighet att påverka hur restriktioner och andra begränsningar utformats under undantagstillståndet.

Det här ingen kritik. De här kan vara komplicerade saker, och det är första gången vi står inför de här frågeställningarna också i förhållande till Ålands självstyrelselag. Men just därför är det också viktigt att få de här sakerna rätt. Därför undrar jag hur man tänkt att lagen ska tillämpas på Åland, och jag skulle vilja att social- och hälsovårdsutskottet hörde landskapsregeringen i frågan.

Det har mellan landskapsregeringen och social- och hälsovårdsministeriets tjänstemän diskuterats konkreta skrivningar som skulle klargöra frågan. De diskussionerna har varit mycket konstruktiva har jag förstått, men de har diskuterats först efter att lagen gavs till riksdagen då det har varit så bråttom med den. Därför har man inte kunnat beakta dem i regeringspropositionen. De ändringsförslagen — och jag har förstått, senast i dag, att det finns sådana skrivningar — kunde utskottet dock ta ställning till i utskottsbehandlingen och säkerställa att lagen också gäller på Åland.

Ärade fru talman! Avslutningsvis är det viktigt att påminna om att coronakrisen har slagit otroligt hårt mot Åland på ett sätt som man på Åland aldrig hade kunnat föreställa sig. Även om antalet smittade varit mycket lågt, och senaste fallet varit 20 juli — vilket är mycket fint och glädjande — så har den ekonomiska effekten varit brutal då krisen slagit mot hjärtat i Ålands ekonomi: sjöfart och turism. Arbetslösheten har ökat från drygt 3 procent till 13 procent, och därför är alla stöd välkomna också på Åland under den här exceptionella tiden.

15.48 Pia Kauma kok: Arvoisa puhemies! Meillä on nyt siis käsittelyssä epidemiakorvaus, joka on suuruudeltaan 75 euroa kuukaudessa henkilöä kohden. Se maksetaan syys— joulukuulta, se on veroton, ja sen saamisen edellytyksenä on edellisenä kuukautena saatu

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2020 vp

toimeentulotuki, ja se tulee automaattisesti järjestelmän kautta. Arvioiden perusteella sitä tullaan maksamaan noin 155 000 kotitaloudelle.

Arvoisa puhemies! Kun tätä keskustelua olen kuunnellut, niin olen saanut sen käsityksen, että lähes kaikki eduskuntapuolueet kannattavat pääpiirteissään tätä, paitsi perussuomalaiset, ja se on juuri se kysymys, jota itse tässä pohdin, kun olen ymmärtänyt aiemmin, että perussuomalaiset olisivat sen kaikkein heikoimman kansanosan puolella, mutta ilmeisesti näin ei ole.

Itse ajattelen niin, että tämä on hyvä kädenojennus, koska se tulee järjestelmän kautta, josta tiedetään, ketkä siellä ovat jo valmiiksi heikoimmassa asemassa. Mehän tiedämme, että esimerkiksi päivähoidosta ja koulusta pois jääminen aiheutti paljon kuluja lapsiperheille muun muassa lisääntyneiden ruokakustannusten muodossa.

Täällä edustaja Yrttiaho toi esiin sen, että voi olla, että tässä lakiesityksessä on sellainen ongelma, että joukko iäkkäitä, monisairaita ja vammaisia saattaa jäädä sen ulkopuolelle, niin että toivon tietysti, että kun valiokunnassa tätä käsitellään, niin myöskin tältä osin käydään läpi mahdolliset porsaanreiät.

Mutta, arvoisa puhemies, nostaisin vielä sellaisen asian esiin, että kyllä kuitenkin työttömyys on se kaikkein suurin ongelma köyhyydessä. Meillä on tällä hetkellä noin 47 000 työtöntä enemmän kuin vuosi sitten, ja pitäisin todella tärkeänä, että hallitus tuo niitä esityksiä, joilla työttömyydestä päästään. Itse asiassa haluaisin ministerille täällä vielä tuoda kiitoksen siitä, että toitte ennen kesätaukoa tuon työttömyysturvan suojaosan noston 300:sta 500 euroon, ja toivon, että saadaan sitten selvitys siitä, millä tavalla se on vaikuttanut työttömyyteen.

Ja, arvoisa puhemies, vielä toinen asia. Se on se, että noiden pikavippien eli lyhytaikaisten kulutusluottojen korothan alennettiin 20:stä 10 prosenttiin, ja se on aiheuttanut vielä suurempia ongelmia monissa perheissä, joissa rahaa ei ole. Niiltä ovat loppuneet kokonaan mahdollisuudet hakea luottoja, tai sitten ne ovat edelleen hakeneet kovin hankalia luottoja, joissa on edelleen korkeat korot ja kulut. Näin ollen pitäisin tärkeänä sitä, että esimerkiksi Takuusäätiön ja kuntien kautta annettavan sosiaalisen luotonuksen kautta pidettäisiin huolta siitä, että ihmiset saavat esimerkiksi tilapäisiin [Puhemies koputtaa] menoihin ja investointeihin rahaa. [Puhemies koputtaa] Myöskin Kuluttajaliitto on pitänyt näitä asioita esillä ja korostanut sitä, että matalakorkoisia luottoja tulee tarjota valtakunnallisesti.

15.51 Heidi Viljanen sd: Arvoisa rouva puhemies! Keväällä, ennen kuin jäimme istuntoauolle, käsitelimme pitkään, kuukausitolkulla, erilaisia koronatukitoimia ja eri tahoille haimme apuja ja keinoja, miten tästä kriisistä selviydyttäisiin. Jo silloin keskustelimme myös siitä, miten koronasta kärsivät erityisesti ne, joilla on muutenkin, jo ennestään, kaikkein vaikeinta. Nyt vihdoinkin meillä on käsittelyssä hallituksen esitys, jossa tähän asiaan ollaan tarttumassa.

Täällä on ollut todella hyviä puheenvuoroja asiaan liittyen, ja sanoisin, että tämä 75 euron suuruinen summa saattaa kuulostaa joistakin pieneltä, mutta se kuukausittainen lisä, joka tulee toimeentulotukea saavalle, on todella merkityksellinen juuri niille, joilla kaikkein vähiten on. Se vaatii valtiolta 60 miljoonan euron panostuksen, mutta sillä saadaan paljon hyvää ja taloudellista turvaa todella monille.

Hallituksen esityksessä mainitut SOSTen ja Takuusäätiön havainnot avun ja tuen tarpeen kasvusta ovat samansuuntaisia kuin mitä viestiä kuuluu myös kuntien sosiaalityönte-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2020 vp

kijöiltä, heiltä, jotka kaikkein heikoimmassa asemassa olevien kanssa päivittäisen työnsä tekevät. Heitä meidän tulee tässä tilanteessa kuunnella.

Taloudellisen avun kohteena oleva joukko pitää sisällään paljon erilaisia ihmisiä, se on hyvin heterogeeninen ryhmä: työttömyyttä, lapsiperheitä, eläkeläisiä. Emme voi laittaa heitä samaan kategoriaan, että kaikki olisivat samanlaisista syistä toimeentulotuen saajia. Pitää myös muistaa, että tässä joukossa on paljon niitä, joille korona on aiheuttanut myös muita haasteita elämään. Monia päivittäisiä tukitoimia koronan vuoksi keskeytettiin: kuntouttavaa työtoimintaa, päivätoimintaa ja niin edelleen. Näistä seuraa puolestaan sitten päihteiden käytön lisääntymistä, yksinäisyyttä ja monenlaista toimintakyvyn alenemaa. Sosiaali- ja terveysalan järjestöt tekevät äärimmäisen tärkeää työtä näiden ihmisten kanssa ja tuntevat nämä ihmiset ja ovat osoittaneet huolensa heistä.

Tänään täällä salissa on käytetty opposition, perussuomalaisten, taholta sanaa ”sosiaaliturvapopulismi”. Pitkään sosiaalityötä tehneenä voin sanoa, että edustan sitä ylpeydellä, jos se, että köyhiä puolustaa, on sitä, ja tulen tekemään sitä ilolla. Voin todeta, että kyllä kyyti olisi kylmää, jos meitä sosiaaliturvapopulisteiksi kutsuttuja ei olisi.

15.54 Aki Lindén sd: Arvoisa rouva puhemies! Kuuntelin ohjeistuksen mukaan työhuoneessa tämän keskustelun alkuosan, ja täytyy sanoa, että asiasta oli ministeriltä erittäin hyvä esittely. Meillä on tässä tärkeä 60 miljoonaa euroa, joka suuntautuu tässä vaikeassa tilanteessa yhteiskunnan kaikkein heikoimmassa asemassa olevien hyödyksi. Täällä käytettiin myös monia hyviä puheenvuoroja, ja sillä tarkoitan myös niitä puheenvuoroja, joissa pohdittiin, onko tässä mahdollisesti valiokuntavaiheessa jotain muutettavaa tai kehitettävää esimerkiksi kohdentamisessa tai tämän tuen saajien ryhmän laajentamisessa.

Edustaja Kauma äsken käytti puheenvuoron, jossa oikeastaan oli jokseenkin se tärkein, mitä tähän omaan puheenvuorooni olin ajatellut todeta, ja annan mielelläni tunnustusta yleensä yli puoluerajojen silloin, kun tunnen siihen tarvetta. Tässähän selvästi myös kokoomuksen ja kristillisdemokraattien taholta annettiin tukea tälle hallituksen esitykselle, mutta perussuomalaisilla näytti nyt olevan joku kivi kengässä, ja koska tämä nyt on lähetekeskustelu — ja minä ymmärrän keskustelun niin, että silloin ei ainoastaan lueta ennalta kirjoitettuja julkilausumia, vaan myös keskustellaan — niin minä kuuntelin tarkasti nämä perussuomalaisten neljä puheenvuoroa, Halla-ahon, Simulan, Koposen ja Tavion. Ryhmäpuheenjohtaja Tavio jo vähän ehkä lievensi sitä kolmen edeltävän nimen kritiikkiä tässä, mutta siellähän tuli hyvin voimakasta kritiikkiä siitä, että tämä on jollakin tavalla, vanhaa sanontaa käyttäkseni, väärin sammutettu, että tämä on pelkkä tulonsiirto, jolla nyt yhteiskunta siirtää rahaa yhdestä taskusta toiseen taskuun. Mutta hyvänen aika, mitä tällaisessa tilanteessa juuri pitää tehdä, kun yhteiskunta on näin voimakkaassa ja syvässä kriisissä, joka ei kuitenkaan ole aivan kaikkia kansanosia eikä kaikkia sektoreita yhteiskunnassa vielä kouraissut niin syvältä kuin eräitä alueita? Silloinhan meidän pitää tukea toinen toisiamme, ja tulonsiirrot ovat eräs keino, millä me tätä teemme. En vähättele 60:tä miljoonaa euroa. Se on yksi tuhannesosa valtion budjetista, noin 60 miljardista, mutta tietysti, jos aina vain ajatuksissa lisäämme yhden tuhannesosan ja taas yhden tuhannesosan, niin paljonhan me niitä tuhannesosia saamme. Ei se ole pieni raha, mutta kyllä Suomen valtion budjetti kestää sen yhden tuhannesosan eli tämän 60 miljoonaa euroa, ja tässä nimenomaan on nyt kysymys tulonsiirrosta, joka menee oikeaan kohteeseen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2020 vp

15.57 Antti Lindtman sd: Arvoisa puhemies! On hyvä, että hallitus tuo tämän esityksen, ja se tavallaan mielestäni myöskin kuvastaa sitä tahtotilaa, joka tässä koronan vastaisessa taistelussa on. Me tarvitsemme kaikki mukaan, kaikki kansalaiset mukaan yhdessä tiivistymään tätä ulkoista uhkaa vastaan. On tässä positiivisia merkkejä, kun esimerkiksi nyt tätä uutta Koronavilkku-sovellusta päivässä ladattiin miljoona, että kansalaiset ovat valmiita olemaan mukana tässä, mutta kyllä myös sen, miten onnistumme tässä, ratkaisee pitkälti se, saammeko me pidettyä kaikki samassa veneessä, ja siitä tässä on kysymys. On selvää, että oli mikä kriisi tahansa, pahiten kriiseistä, esimerkiksi tästä koronakriisistä, kärsivät juuri pienituloiset tai heikoimmassa asemassa olevat. Sen vuoksi, paitsi, että se on oikein, on myös tarpeen tukea heitä, koska ilmeisesti tässä on ylimääräisiä kuluja syntynyt paitsi lapsiperheisiin myös monien eläkkeensaajien osalta, ikäihmisten osalta, niin kuin olemme nähneet.

Tässä perussuomalaisista tuli ehdotus, että tämä sama summa pitäisi käyttää lapsilisien korottamiseen. Tätä on oikeastaan hyvä arvioida. Jos tämä sama summa käytettäisiin lapsilisiin niin, että esimerkiksi neljän kuukauden ajan lapsilisät olisivat korotettuja, niin se tarkoittaisi sitä, että se summa, joka jakautuisi kaikille — niillekin, jotka sitä eivät välttämättä tarvitsisi, joihin koronakriisi ei ole vielä iskenyt niin lujaa — olisi vain murto-osa, noin 15 euroa kuukaudessa neljän kuukauden ajan. Se olisi ehdottomasti riittämätön monille pienituloisille perheille, mutta toisaalta sen sitten saisivat tämän lapsilisämekanismin kautta myös monet sellaiset perheet, jotka sitä näissä koronaoloissa eivät välttämättä olisi tarvinneet tai jotka ovat muuten tästä enemmän kuin jaloin selvinneet.

Eli kyllä tässä on nyt kyse väliaikaisesta yhteiskuntamme kaikkein heikoimmassa asemassa olevien ihmisten auttamisesta ja heidän pitämisestään kyydissä tässä yhteisessä projektissa, ja sen takia toivoisin, että koko eduskunnasta tulisi laajaa tukea.

Liityn kyllä niihin kansanedustajiin, jotka ovat hieman yllättyneitä perussuomalaisten kritiikistä. Ymmärsin puheenjohtaja Halla-ahon puheesta, että mieluummin kuin heikoimmassa asemassa olevien ihmisten, suomalaisten, auttamisen perussuomalaiset valitsisivat veronalennukset, eli mieluummin verojenalennukset yrityksille, verojenalennuksia ilmeisesti tuloveroihin. Ekonomistit voivat sanoa, olisiko siitä veroelvytyksestä näissä oloissa nyt hyötyä, tilanteessa, jossa on enemmänkin vaikeuksia siitä, että ihmiset eivät pääse kulluttamaan. [Puhemies koputtaa] Tästä olen hieman yllättynyt, mutta hallitus valitsee pienituloisten auttamisen.

16.00 Riikka Purra ps: Arvoisa puhemies! Syysistuntokausi on lähtenyt käyntiin, ja huomaa, että täällä puhutaan taas aika paljon perussuomalaisista. Itse asiassa minusta välillä tuntuu, että teille perussuomalaiset on tärkeämpi aihe kuin se, mistä täällä tälläkin hetkellä puhutaan. Pidän teitä fiksuina, ja varmasti ymmärsitte, mitä puheenjohtaja Halla-aho tarkoitti. Hän ei sanonut, että köyhyyspopulismia on köyhien auttaminen, vaan hän esitti, että kun te selitätte tätä asiaa täällä, että nyt autetaan taas pienituloisia, nyt tehdään hyviä asioita, niin kaikkihan me täällä haluamme auttaa huono-osaisia. Me haluamme tehdä hyviä päätöksiä. Hän yritti nostaa esille sen, että samaan aikaan pitää puhua työllisyysasteesta, työpaikoista, köyhyyden takana olevista perimmäisistä syistä, siitä, mitä niihin puututaan, ei vain siitä, että siirretään rahaa jonnekin muualle. Tiedän, että te ymmärrätte tämän, mutta on tietysti houkuttelevaa ottaa perussuomalaiset tähän kohteeksi, minkä teki myös koomus myöhemmin täällä todeten, että he luulivat, että perussuomalaiset kantavat huolta

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2020 vp

kaikista heikoimmassa asemassa olevista. Tähän voin todeta, että minäkin luulin, että koomus kantaa huolta myös siitä maksajan puolesta.

Mutta näistä asioista, mitä nostin esille, pitää keskustella tässä yhteydessä ja erityisesti tänä aikana, kun valtiontalous, kuntien talous, kaikki ovat melkoisessa syöksyssä. Itse en ota tähän pakettiin vielä kantaa. Kuten tiedämme, tämä ei ole ollut edes lausuntokierroksella, tätä käsitellään valiokunnissa, jolloin perussuomalaiset ottavat siihen kantaa. Mutta täällä salissa kaiketi saa nostaa asiaan liittyviä muitakin seikkoja esille sen sijaan, että automaattisesti otetaan tämä kortti taas käyttöön, että perussuomalaiset onkin vain hyvätuoloisten asialla ja haluaa potkia muita päähän. En pidä tuosta keskustelusta, mitä te siellä käytte.

Minun mielestäni on aivan oleellista myös pohtia sitä, että kun puhutaan 75 eurosta per henkilö, millaisia ihmisiä täällä on, mihin se apu on menossa. Onko siellä paljon sairaita, pitkäaikaistyöttömiä, työkyvyttömiä, minkälaisia lapsiperheitä? On oleellista tarkastella niitä asioita siellä köyhyyden ja huono-osaisuuden takana. Se, että me tiedämme, että yli 40 prosenttia toimeentulotuen saajista pääkaupunkiseudulla on maahanmuuttajataustaisia, on myös oleellinen seikka. Tämäkin on syytä ottaa huomioon.

Sitten kun otetaan tämä 75 euroa, aika pienellä hälyllä tämäkin hallituksen esitys tänne saliin mielestäni saapuu ottaen huomioon, että pääministeripuolue on aiemmin luvannut erään vappusatasen eläkeläisille, josta ymmärtääkseni ei kovin montaa lanttia sitten kuitenkaan siunaantunut. Siihen nähden 75 euroa per henkilö on hyvinkin korkea summa. En ota kantaa siihen, miten merkittävä se on näille pienituloisille, mutta vertaan sitä muuhun politiikkaan, jota sieltä on tuotu saliin.

16.03 Ville Tavio ps: Herra puhemies! Suomalaiseen työhön ja yrittäjyyteen kannustavana puolueena perussuomalaiset katsoo näitä asioita kokonaisuutena niin valtiontalouden kuin sitten velkaantumisesta seuranneen yhteiskunnan pöhöttymisen kannalta, sosiaalidemokratian haittapuolien kannalta, joissa se valtiontalous on joutumassa aika ikävästi retuperälle. Sen takia on ehkä ihan hyvä, kun edustaja... [Antti Lindtman: Lindén!] — Lindén, anteeksi. Minulla menivät Lindtman ja Lindén mielessä sekaisin. — Edustaja Lindén puhui siitä, että perussuomalaiset kutsuivat tätä tulonsiirroksi, ja sitten hän lopetti puheenvuoronsa siihen, että tämä on tulonsiirto, eli olitte samaa mieltä siitä. Tämä on minun mielestäni kuitenkin aiheellista ajatella just näiden veronkevennyksien kautta, kuten sitten taas edustaja Lindtman otti esiin puheenvuorossaan, että niissä on kuitenkin sellainen työnteekoon ja siihen työn tekemiseen kannustava periaatteellinen ero toisin kuin siinä, että kasvatetaan tulonsiirtoja.

Mutta en ole sanonut tässä keskustelussa, että perussuomalainen ryhmä tätä vastustaisi, vaikka näin tätä epäkohtien julki tuomista tulkittiin, vaan me nimenomaan esitimme tässä tätä kriittistä kantaa. Ja ehkä tämä tässä esiin otettu vaihtoehto, että esimerkiksi laitettaisiin 60 miljoonaa euroa lapsilisiin, oli mielestäni aika mielenkiintoinen, siis sellainen sinänsä selvittämisen arvoinen: olisiko se jakaantunut silloin ikään kuin tasapuolisemmin, koska tämä tasapuolisuushan tässä on ongelma.

Sinänsä, kun eläkeläiset ovat olleet pettyneitä tämän hallituksen politiikkaan ja korona-aikanahan eläkeläiset ovat sitä riskiryhmää, joka joutuu olemaan sisällä, siinä koettiin varmaan myös rasitusta ja taloudellistakin haittaa, eli sinänsä olisi voinut olla perusteltua, että yhtä hyvin täällä olisi voinut tulla esitys siitä, että annetaan eläkeläisille, ja sitten oltaisiin sanottu vain, että tätä ei melkein saa kritisoida. Mutta tässä nähdään vain, että tämä tasa-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2020 vp

puolisuus on tässä koetuksella. Ja ehkä perussuomalaiset nyt sitten tässä pitää kuitenkin esillä sitä puolta, että joku tämänkin maksaa. Ja kun valtionverotuksella työssäkäyvät ihmiset verovaroina tämänkin lystin maksavat, niin ehkä jonkun on vähän heidänkin puoltaan tässä asiassa pidettävä.

16.06 Mikko Kinnunen kesk: Arvoisa herra puhemies! Hyvää naapurimaa Viron viisauden päivää, joka on siellä samalla koulujen aloituspäivä.

Kovasti viisautta ja yhteistyötä tarvitaan syksyn aikana myös täällä eduskunnassa, kun yhteinen tehtävämme on lisätä työllisyyttä eri puolilla Suomea ja samalla huolehtia heikoimmassa asemassa olevista lähimmäisistämme ja pitää kaiken aikaa yhteiskunnan pyörät pyörimässä. Emme voi hoitaa pelkästään koronaa. Meidän tulee toimia yhtenä rintamana, ja kiitos erilaisten tulokulmien tuomisesta tähän keskusteluun.

Vastauksena edustaja Taviolle: Kyllä eduskunnassa löytyy niitä, jotka haluavat kantaa huolta valtakunnan taloudesta ja tulevaisuudesta. Sitä ajatusta ja sen vakavuutta meiltä jokaiselta mitataan tämän alkavan syksyn aikana.

Arvoisa puhemies! Korona on kurittanut erityisellä tavalla heikossa asemassa olevia, kaikkein köyhimpiä. Tämä korona-avustus tuo apua moneen köyhään kotiin. On hyvä, että tuki tulee valmiin Kelan järjestelmän kautta, kuten edustaja Kauma täällä nosti esille. Avustuksen saamisen tulee olla ketterää. Tämän korvauksen yksi hyvä puoli on se, että se palautuu kotimaiseen kulutukseen.

Perheet ovat olleet lujilla. Suuren perheen isä kertoi minulle, että heidän ruokalaskunsa on moninkertaistunut, kun lasten kouluruoka jäi pois. Korona on kirkastanut yhteiskuntamme monen tukitoimen merkitystä. Niistä yksi on vaikkapa tämä kouluruokailu.

Suomessa on köyhiä lapsiperheitä ja on ollut jo ennen koronaa. Moni lapsi elää köyhyysrajan alapuolella. On hyvä, että heidän tilanteensa on tullut esille myöskin tänä aikana. Lapsilisiä kannattaa käydä läpi osana tulevaa sotu-uudistusta. Toivon, että valiokuntakäsittelyssä kuullaan perheitä tukevia ja perheiden kanssa työtä tekeviä järjestöjä, jotta lapsiperheitten ahdinko tulee selkeästi esille, ja toivon, että myös monilapsisten perheiden tuen tarve otetaan valmistelussa huomioon.

Edustaja Purra nosti esille tarpeen pohtia köyhyyden juurisyitä. Olen siitä samaa mieltä, ja sitä keskustelua meidän tulee käydä.

Rakennetaan kaiken keskellä myös lapsiystävällistä Suomea.

16.09 Pia Kauma kok: Arvoisa puhemies! Totean vielä tuohon edustaja Purran kommenttiin siitä, että eikö kokoomuksessa olla kiinnostuneita maksajan roolista tai valtiontalouden tasapainon näkökulmasta, ja totta kai ollaan. Mutta jos nyt mietitään tätä epidemian korvausta, joka on summaltaan 75 euroa kuukaudessa per henkilö ja joka kohdentuu toimeentuloasiakkaille, niin kyllä me puhumme silloin sellaisesta väestönosasta, joka elää niin sanotusti kädestä suuhun, ja kyllä itse ainakin ajattelen niin, että tämä raha tulee menemään suoraan kulutukseen, kansantalouteen saman tien. Eli kyllä tällä on myöskin sitä kautta elvyttävä vaikutus, ja kyllä olen myöskin sitä mieltä, että ei Suomi voi olla niin kylmä yhteiskunta, että me ryhtyisimme tässä kohtaa kitsastelemaan. Me olemme antaneet erilaisia tukia ja apuja muille ryhmille, toki myöskin yrityksille, mutta niiden tarkoitus on tietysti se, että niillä pidetään työpaikat yllä, mutta kyllä pidän tarpeellisena myöskin sitä, että kaikkein heikoimmasta väestönosasta huolehditaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2020 vp

Ja itse asiassa, kun tarkemmin mietin tuota edustaja Purran puheenvuoroa tuossa ja mietin, että jokohan tähän saataisiin jokin maahanmuuttajanäkökulma, niin kyllähän sieltä tuli se maahanmuuttajanäkökulma. [Riikka Purran välihuuto] Elikkä kun niissä tuen saajissa saattaa olla paljon maahanmuuttajia, niin ilmeisesti tämä on sitten se syy, minkä takia he eivät halua tätä kannattaa.

16.10 Heidi Viljanen sd: Arvoisa herra puhemies! Edellisessä puheenvuorossa loppui hieman aika kesken ja jäi muutamia asioita sanomatta, mutta jotenkin nyt tuntuu, että tämä keskustelu menee ihan hyvään suuntaan ja sävykin hieman muuttuu. Täytyy sanoa nyt edustaja Purralle, että olen aivan täysin samaa mieltä siitä, että meidän pitää tarkastella tätä laajemmin sitten, kun tämä kriisi on ohi. Nyt puhutaan väliaikaisesta tukimallista, mitä tehdään, niin että tästä kriisistä selviydytään, mutta toivottavasti tulee vielä se aika, että me voimme ihan oikeasti keskustella niistä asioista, mitä on siellä toimeentulotukiasiakkaiden takana. Niin kuin sanoin aiemmassa puheenvuorossani, siellä on hyvin monenlaisia tekijöitä: totta kai työttömyyttä, päihdeongelmia, mielenterveysongelmia, vammaisuutta, sairautta, pienet eläkkeet — kaikkia syitä, joiden takia ihminen joutuu turvautumaan siihen viimesijaiseen etuuteensa. Ja oli se syy mikä tahansa, meidän täytyy nimenomaan niitä asioita miettiä, miten me hoidamme näitä asioita, jotta ihmiset pääsevät toimeentulotuki-riippuvuudesta pois. Totta kai pitää olla pääsääntönä ja lähtökohtana se, että ihmisillä on työtä: enemmän niitä, kenellä on työtä, ja vähemmän niitä, jotka ovat riippuvaisia toimeentulotuesta.

Minä olen pitkään tehnyt työtä, niin kuin varmasti monet tiedätte, nimenomaan näiden kaikkein heikoimmassa asemassa olevien kanssa sosiaalityöntekijänä, ja minun täytyy kyllä sanoa, että ihan kokemukseen perustuen minä olen harvemmin nähnyt niitä, jotka olisivat kovin ylpeitä taikka innolla ja mieluusti toimeentulotuen hakijoita ja toimeentulotukiasiakkaita. Kyllä lähtökohtaisesti ihmiset tarvitsevat myös muuta tukea siihen, että he pääsevät siitä toimeentulotukiriippuvuudesta, niin sanotusti, eroon, mutta onneksi meillä on hyvinvointivaltio ja tämänkaltainen järjestelmä, että silloin kun ihminen tipahtaa keltasta, niin meillä on vielä tämä viimesijainen turva, jolla ihminen tulee jokseenkin toimeen. Mutta olen valmis sitten, kun sen aika on, käärimään hihat ja miettimään todella näitä juurisyyttä, mitä sieltä taustalta löytyy, ja toivottavasti sekin aika koittaa.

16.13 Antti Lindtman sd: Arvoisa puhemies! Samoilla linjoilla olen kuin edellinen puhuja: on hyvä, että tämä keskustelu meni eteenpäin. Tässähän, jos nyt oikein ymmärrän, perussuomalaiset ovat kritisoineet tätä muun muassa sen vuoksi, kohdentuuko tämä oikein. No, nyt me kuulumme täällä yhden esityksen, että tämä maksettaisiin lapsilisien kautta. Siinä on tunnetut ongelmat. Silloin se ei todellakaan kohdistuisi niin kuin on tarkoitettu, ja siitä jäisi tietysti ulos iso osa toimeentulotuen saajia, muita kuin lapsiperheitä, ja sen jälkeen jäisi edelleen tarve tukea. Onko joku muu mekanismi? Emme me ole kuulleet. Jos on tuotu muita esityksiä, miten nähdään, että tuki kohdentuisi yhteiskunnan kaikista vähävaraisimmille paremmin kuin tämä, niin siitä varmaan, uskon, ministerikin on valmis ottamaan ajatuksia vastaan.

Mitä tulee sitten tavallaan tähän ikään kuin työn ja hyvinvointiyhteiskunnan tasapainoon, niin ensinnäkin tietysti tämä esitys, mikä meillä nyt on, on väliaikainen ja akuutti tähän koronaan. Se on tärkeä huomata, ja sille on ilmiselvästi tarve. No, nyt sitten puheenjohtaja Halla-aho kyllä puheessaan aika lailla kritisoi tätä — ei sanonut suoraan, että pe-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2020 vp

ruusuomalaiset tulevat vastustamaan tätä, ja Tavio tämän korjasikin — mutta samaan aikaan totesi, että toisena painona on sitten nämä verot. Kyllä siitä kävi selvästi ilmi, että perusuomalaiset, jos oikein ymmärsin — ja aidosti yritän ymmärtää — perusuomalaiset mieluummin kuin esimerkiksi vähimmäistoimeentulotuen korottamisen valitsisivat veronkevennykset, mitä tietysti perustelette sillä, että uskotte, että sillä olisi suuria työllisyysvaikutuksia. Tätä kyllä nyt pikkusen joudun sillä tavalla kyseenalaistamaan, että jos me nyt katsomme niitä maita, katsotaan veroastetta eri maissa, Pohjoismaissa, niin on hirveän vaikea löytää kansalaisen, kansakunnan hyvinvoinnin ja sitten veroasteen väliltä sellaista yhteyttä, että ainoastaan alhainen veroaste olisi avain kansakunnan suurempaan vaurauteen. Ei varmaan kukaan meistä veroja mielellään maksa, ja varmaan, jos saa valita, aina tietysti kuka tahansa valitsee mieluummin veronkevennyksen, mutta täytyy nähdä, että politiikka on valintoja. Tässä tilanteessa, jossa todella ongelma on pikemminkin se, miten ihmiset pääsevät kuluttamaan, veronkevennykset kiistatta eivät tässä tilanteessa varmasti toisi talouteen sellaista buustia kuin on toivottu. Esimerkiksi kokoomuksen esityksestä miljardin euron tuloveron kevennys toisi laskennallisesti vain 6 000 [Puhemies koputtaa] työpaikkaa. Se on noin 166 000 per työpaikka. Aika kova hinta.

16.16 Ville Tavio ps: Herra puhemies! Sinänsä ihan mielenkiintoista pohdintaa. Varmaan tässä syksylläkin toivottavasti mennään siihen, mikä on oikeasti siis se veropiste, missä verotus alkaa jo haittaamaan ihan kansan ostovoimaa niin merkittävästi, että sillä on kielteinen vaikutus koko kansantalouteen. Uskoakseni Suomessa ollaan jo tämä piste saavutettu, ja sen takia tämä jatkuva menojen lisääminen on aika kyseenalaista, koska se tulee johtamaan nimenomaan siihen, että tulee kova kiusaus veronkorotuksin niitä saada paikatua.

On sinänsä ihan hyvä, että edustaja Lindtman nosti tätä pohdiskelua näistä lapsilisiin saatavista tuista. Oikeastaan ehkä just tämä on se oikeudenmukaisuuskysymys, jota tässä itse pohdin. Onko ajan henki vain se, että kaikkea uutta tulonsiirtoa ja uutta tukea halutaan kutsua aina koronaliäksi ja koronapaketiksi eli tällä koronalla halutaan perustella sitä? Nyt puhutaan kuitenkin henkilöistä, jotka ovat olleet toimeentulotuen saajina ennen koronaa — huom. tämä menee henkilöille, jotka ovat olleet toimeentulotuen saajina ennen koronaa — eli hallitus ei anna tätä niille, jotka ovat joutuneet työttömiksi tai lomautetuiksi koronan takia, vaan niille, jotka ovat olleet nimenomaan toimeentulotuella ennen koronaa. Eli siinä tavallaan se aito peruste, että mikä nyt näiden... Tämä voi olla epäsuosittu mielipide, mutta ihan niin kuin älykkyyden nimissä otan sen esiin: Mikä on se koronavaikutus ja -rasite ollut aidosti ollut aidosti näille talouksille? Mikä on ollut siinä siis erityinen rasite? Jotenkin oikeudenmukaisuuden näkökulmasta voisi kuvitella, että jos annetaan koronatukea, niin sitten sitä annetaan joko tasapuolisesti eli kaikille tai sitten etsitään ne, jotka ovat olleet suurimman koronarasitteen kokijana, esimerkiksi ravintolat. Kun ravintoloita jouduttiin lakisääteisesti sulkemaan, niin perustuslakivaliokunta totesi, että pitää antaa tukea, erityistukea, koska on tehty rajoitusta. Tätä ei ole saanut oikeastaan messuala, tapahtumala — ne ovat asia erikseen. Mutta tasapuolisuus on tässä se kyseenalainen asia.

Tässäkin esityksessä perusteltiin siis sitä, että se, että lapset ovat joutuneet jäämään vaikka kotiin ja ovat jääneet kouluruokaa vaille, on esimerkiksi yksi selkeä peruste, jossa koronasta on aiheutunut lisäkustannus talouksille, mutta tämä on aiheutunut kaikille lapsiperheille. Eli sinänsä olisi ainakin oikeudenmukaista antaa se kaikille, koska on syntynyt se koronasta aiheutunut peruste ja se tulee näin. Se on vähän sama asia kuin nämä ravintolat:

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2020 vp

kun ravintolat jouduttiin sulkemaan, oli tullut koronaperuste, niin sitten koronatukea annettiin sinne, missä on tullut se koronaperuste. Nyt kun selkeästi hallituksen tarkoitus on tässä antaa ikään kuin vain tällaista elvytystä toimeentulotukea saavien kautta, niin ei sitä silloin välttämättä voi vain kutsua koronatueksi enää.

16.19 Hussein al-Tae sd: Arvoisa puhemies! Ehkä voisin ottaa kantaa tähän keskusteluun, joka on nyt laajentunut hieman myöskin liittymään oikeudenmukaisuuden käsitteeseen laajemmin ja tähän, minkä takia tämä on nimellä koronatuki.

Tämä on nimellä koronatuki siksi, että toimeentulotuen hakijoita täytyy nyt ymmärtää hieman laajemmalla spektrillä, eli sellaiseksi ihminen ryhtyy, eli hakee yhteiskunnan apua, vasta äärimmäisessä tilanteessa, ja silloin muut luukut ja muut tilanteet ovat sulkeutuneet. Nyt kun ottaa huomioon sen maaliskuun, niin tietää, että se ihminen on ollut heikoilla jo maaliskuussa, ja siksi on toimeentulotuen saaja. Hän oli erityisen paljon heikoilla sitten huhtikuussa ja vielä pahemmin toukokuussa ja vielä pahemmin kesäkuussa, ja näin ollen velkaa on kerääntynyt sen vuoksi, että lapset ovat olleet kotona, tilanteet ovat valtavasti muuttuneet, mitä todennäköisimmin muulta verkostolta siinä ympärillä, tukiverkostolta, eläkeläisiltä, jos ovat myöskin isovanhemmat köyhiä siinä perheessä, on lainattu rahaa, eli siinä on järkkynyt kokonainen ekosysteemi tämän hakijan ympärillä ja ympäristössä, ja mitä enemmän lapsia, sen suurempia vaikeuksia. Tässä kohtaa nimenomaan on katsottu, että ihminen, joka hakee toimeentulotukea, on heikompiosainen ihminen tässä yhteiskunnassa ja hyvinvointivaltion on tässä kohtaa pyrittävä nostamaan hänet, nimenomaan niin kuin edustaja Lindtman ja useampi muu kansanedustaja on sanonut, sellaiselle tasolle, että hän pystyy nyt taistelemaan meidän kanssamme joulun yli, kunnes me olemme saaneet ehkä rokotetta tähän tautiin.

Voisin omasta kokemuksestani kertoa, että 90-luvulla seitsemänhenkisenä perheenä me haimme toimeentulotukea — kumpikaan vanhemmistani ei valitettavasti päässyt töihin — joksikin aikaa, ja muistan kaksi kertaa joutuneeni lapsena, koska isäni häpesi hakea leipäjonosta leipää, itse hakemaan sitä, ja kun ne leivät, ne pussukat hain, niin muistan, että me kävimme keskustelua kotona, ja isäni siinä kohtaa sanoi, että itse asiassa tämä leipätuki, tämä leipäjono on vielä heikommassa asemassa oleville henkilöille ja sinne ei enää saisi mennä. Ja kun minä hain ne pussit, niin ei minun edessäni muistaakseni ollut kuin viisi kuusi henkilöä. Tänä päivänä — kävin Tampereella viikko sitten katsomassa leipäjonoa — se jo kiertää korttelia, se on valtavan pitkä, ja se on muuttunut. Tässä kohtaa nimenomaan tällaisille henkilöille tällainen apu, 75 euroa henkilö, ei ole valtavan suuri, mutta se on tärkeä laastari tässä tilanteessa, missä ihmiset ovat olleet lukuisia kuukausia todella heikoilla.

16.22 Antti Lindtman sd: Arvoisa puhemies! Edustaja Tavio esitti kysymyksen, miksi ei hallitus räätälöi koronatukea niille, jotka koronan vuoksi ovat jääneet työttömiksi tai tulleet lomautetuiksi, niin, että jos olet toimeentulotuen saaja, niin todennäköisesti et ole töissä. — Heitäkin muuten on, jotka ovat töissä ja saavat samalla toimeentulotukea.

Nyt täytyy nähdä, että ensinnäkin hallitus on parantanut työttömyysturvaa. Lomautetuksi korona-aikana jäävän ihmisen koronatuki, jos näin voi sanoa, ovat ne omavastuupäivät, jotka hallitus on ottanut meidän yhteiselle kontollemme. Riippuen tietysti ansiopäivärahan tai peruspäivärahan tasosta se voi olla hyvinkin merkittävä, isompi kuin esimerkiksi tämä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2020 vp

Sitten ravintoloiden osalta kyse oli elinkeinotoiminnan rajoittamisesta koronan vuoksi, ja silloin tämä ravintolatuki kohdistui siihen elinkeinotoimintaan. Yrityksiä on tuettu monin tavoin, enkä muista, että todella silloin olisi suurta kritiikkiä perussuomalaisten riveistä kuultu.

Sitten kun ajatellaan toimeentulotukea ja toimeentulotuen saajia, niin toimeentulotuen saajista monien, erityisesti pitkään toimeentulotuen varassa olevien, tilanne on sellainen, että siinä monesti toimeentulotuen lisäksi on voinut olla muita kansalaisyhteiskunnan tai kuntien järjestämiä tukitoimenpiteitä tai elämän selviytymiskeinoja, jotka ovat koronan vuoksi joutuneet jäämään, sinne on jouduttu laittamaan väliaikaisesti lappua luukulle. On ollut nimenomaan ruokajakoa, yhteisen pöydän ruokailua, ei ole ollut mahdollisuus käydä katsomassa aletuotteita iltaisin kaupoista, kouluruokailut on pitänyt järjestää. Uskon, että monet semmoiset perheet, joissa on voimavaroja, joissa työpaikka on säilytetty tai jotka ovat kohtuullisen hyvätuloisia, ovat tästä selvinneet. En usko, että tässä tilanteessa olisi koronatuen muodossa tarpeen myöskin ihan hyvätuloisia lapsiperheitä myöten jakaa tukea. Uskon, että siellä on voimavaroja selvitä. Mutta monet tämmöiset ovat tulleet — vaikka eivät suoraan työttömyydestä, jolloin on räätälöity oma mekanismi — siitä, että ikään kuin ne elämän palasten rakentamiseen tarvittavat muodot ovat menneet kiinni ja siitä on aiheutunut monin tavoin kustannuksia, joita nyt tällä pyritään kattamaan. Kohdentuuko tämä oikein, sitä aina voi kritisoida, mutta eipä tässä ole esitetty parempiakaan keinoja, [Puhemies koputtaa] tai jos niitä on, niin mielellään ne kuullaan.

16.26 Hussein al-Taee sd: Haluaisin, arvoisa puhemies, kiittää edustaja Taviota ja muita kansanedustajia nyt tänään. Minusta tämä keskustelu nyt iltapäivän puolella on ollut todella rakentavaa, siis sellaista, että me olemme voineet pallotella tätä asiaa ja kasvattaa toistemme ymmärrystä ja näin ollen palvella itse asiaa ja myöskin valiokuntatyöskentelyä jatkossa ja ministeriön työskentelyä. Tämä on juuri se suunta, minkä me nyt tänä syksynä tarvitsemme, jotta me todella pärjäisimme, niin kuin edustaja Kyllönenkin aikaisemmin puhui, suomalaisina, eurooppalaisina ja tässä maailmassa tämän kriisin aikana. Eli kiitokset siitä, kiitokset rakentavasta keskustelusta.

Haluaisin käyttää tämän minun loppupuheenvuoroni nyt, jotta voisin sanoa yhden sanan näistä järjestöistä, joilta nyt joidenkin tietojen mukaan tuet mahdollisesti näyttävät olevan vähenemässä tai joilta meinataan jotakin leikata. Nyt kun olen katsonut tämän koronakevään ja koronakesän aikana näitä järjestöjä, jotka ovat nimenomaan välittäneet ruokaa apua ja muuta toimintaa, niin jos heiltä todella leikattaisiin rahaa juuri nyt, niin kyllä minusta vähän tuntuisi siltä, että me annamme nyt toimeentulotukea oikealla kädellä ja sitten se leikataan pois näitten järjestöjen kautta saman tien, koska nämä järjestöt ovat myöskin pitäneet toimeentulotuen varassa olevia asiakkaita jaloillaan. Tässä minun mielestäni tasapaino täytyy nyt harkita niin, että nämä järjestöt todella pystyvät kannattelemaan itseään koronakriisin yli, ja sitten voitaisiin harkita kokonaisuudistusta.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin, ja nyt vielä ministeri Pekonen. Riittääkö 3 minuuttia? — Riittää.

16.28 Sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen: Arvoisa puhemies! Kiitos minunkin puolestani tästä keskustelusta, joka on ollut polveilevaa tänään koko iltapäivän ajan tämän asian ympärillä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2020 vp

Heti alkuun haluan esittää edustaja Löfströmille pahoittelut, että kevään kiireessä kun tätäkin pakettia valmisteltiin, Ahvenanmaa jäi huomiotta. Valiokunta tietenkin valitsee itsenäisesti asiantuntijat, joita valiokunnassa kuulevat tämän asian suhteen, mutta yhdyn edustajan toiveeseen, että Ahvenanmaa tulee kuulluksi tästä asiasta ja myöskin ne ongelmakohdat huomioiduiksi, ja ministeriöstä mielellään tuemme valiokunnan työtä, jotta saadaan tämä epäkohta myöskin sitten korjattua.

Edustajille haluan todeta, että totta kai lähetekeskusteluissa puolin ja toisin kaikkien eduskuntaryhmien kesken nimenomaan käydään keskustelua siitä, mitä mieltä hallituksen esityksistä ollaan, ja kuten täällä edustaja Lindtman hyvin totesi, kyse on valinnoista ja kyse on arvovalinnoista. Itse olen hyvin ylpeä siitä, että meillä on hallitus, jossa itse saan toimia sosiaali- ja terveysministerinä, ja meidän mielestämme on tärkeää tukea nimenomaan niitä, jotka ovat ennestään heikommassa asemassa ja joihin nämä koronan vaikutukset nyt kohdistuvat, jotta nämä seuraukset eivät ole liian raskaita kenellekään kantaa.

Kaikkein pienituloisimmilla ei juurikaan ole puskuria yllättäviin menolisäyksiin, ja yllättävien välttämättömien menoerien kohdalla on jouduttu lainaamaan rahaa tai tukeutumaan esimerkiksi pikavippeihin, niin kuin täällä edustajat ovat hyvin tuoneet esiin. Kaikkein pienituloisimpia ei kriisin pahimmassa vaiheessa taloudellisesti tuettu, vaikka yrityksille jaettiin tukia useita eri kanavia pitkin. Tätä kohtaan en muista kritiikkiä täällä salissa kuuluneen.

Edustaja Taviolle haluan todeta, että kyllä työttömyysturvaan tehtiin muutoksia kevään aikana, mutta nyt on kysymys siitä, että hallitus halusi tukea myös taloudellisesti kaikista heikoimmassa asemassa olevia henkilöitä ja perheitä, henkilöitä, jotka saavat toimeentulotukea, jotta he saavat pienen korotuksen toimeentulotukeensa tämän koronatuen myötä.

Arvoisa puhemies! Täällä on pohdittu tänään myös köyhyyden juurisyitä, mutta mielestäni niiden pohtiminen on aivan toinen kysymys. Tästä kriisin aiheuttamasta talousahdingosta ei voi syyttää ketään, ja siksi pidän todella tärkeänä sitä, että salin suuri enemmistö on tämän tuen takana. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.